

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ПАТОФІЗІОЛОГІЯ

для здобувачів вищої освіти 2 курсу денної форми здобуття освіти 4,10 р.н.
освітньої програми Лабораторна діагностика
спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування
галузі знань 22 Охорона здоров'я

першого Бакалаврського рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

**Кононенко
Надія
Миколаївна**

kononenkonn76@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра нормальної та патологічної фізіології.

2. Адреса: м. Харків, вул. Куликівська, 12, 3-й поверх, т. 057-706-30-66.

3. Веб-сайт: <http://pat.nuph.edu.ua/>

4. Інформація про викладачів:

Кононенко Надія Миколаївна

Доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри нормальної та патологічної фізіології Національного фармацевтичного університету. Досвід науково-педагогічної діяльності – 21 рік. Читає курс: «Патологічна фізіологія». Наукові інтереси: вивчення системи гемостазу в нормі, в умовах патології та під впливом лікарських засобів; механізми хронізації, роль дифузної нейроендокринної системи в патогенезі виразкової хвороби та шляхи її фармакологічної корекції; патогенетичне обґрунтування створення та експериментальне дослідження нових оригінальних і комбінованих протидіабетичних, гастротекторних засобів; механізми репродуктивних і сексуальних розладів у молодих чоловіків за умов андрогенодефіциту з коморбідною патологією; клітинні та молекулярні механізми розвитку і корекції патологічних станів.

5. Консультації: відбуваються в кафедрі нормальної та патологічної фізіології відповідно графіку, онлайн відеоконференції в програмі Zoom.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Патофізіологія» є обов'язковою дисципліною для спеціальності «224 Технології медичної діагностики та лікування» освітня програма «Лабораторна діагностика». Семестровий модульний контроль – диференційований залік (оцінка).

1. 7. Мета викладання освітньої компоненти: метою вивчення освітньої компоненти «Патофізіологія» є формування у студентів глибоких теоретичних знань і практичних навичок для розуміння основних понять загальної нозології, ролі деструктивних (руйнівних) та захисно-компенсаторних явищ у розвитку хвороби, аналізу типових патологічних процесів та їх загальних закономірностей розвитку, оцінювання шкідливого впливу безсистемного і необґрунтованого застосування ліків, трактування основних засад етіологічної та патогенетичної профілактики і терапії хвороб.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:**Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):**

ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 5. Здатність інтерпретувати результати на основі наукового знання, розуміючи взаємозв'язок між результатами аналізу, діагнозом, клінічною інформацією та лікуванням, та представляти і повідомляти результати належним чином та документувати конфіденційні дані.

ФК 8. Здатність застосовувати навички лабораторного дослідження для аналізу, оцінювання або розв'язання проблем.

9. Програми результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Визначати якісний та кількісний склад речовин та їх сумішей. Демонструвати використання знань про морфологічні зміни тканин і органів для діагностики патологічних станів, виявляти помилкові результати та вживати заходи щодо їх корекції. ПРН

ПРН 5. Верифікувати результати лабораторних досліджень для діагностики онкопатології (норма/патологія).

ПРН 11. Виконувати гістологічні та цитологічні дослідження, верифікувати їх результати (норма/патологія).

10. Статус освітньої компоненти: Обов'язкова

11. Пререквізити освітньої компоненти: базується на основі анатомії людини, фізіології, латинської мови і медичної термінології.

12. Обсяг освітньої компоненти: 5,5 кредити ECTS 165 годин: лекцій – 21 год, практичних занять – 63 год, семінарських занять – 4 год, самостійна робота – 77 год.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти:

Зміст освітньої компоненти:

Модуль 1. Загальна патологічна фізіологія. Патологічна фізіологія органів та систем**Змістовий модуль 1. Загальна патологічна фізіологія**

Тема 1. Предмет і завдання патологічної фізіології. Основні поняття загальної нозології.

Тема 2. Порушення периферичного кровообігу.

Тема 3. Запалення.

Тема 4. Алергія.

Тема 5. Гарячка.

Тема 6. Гіпоксія.

Тема 7. Порушення метаболізму вуглеводів. Цукровий діабет. Ускладнення.

Тема 8. Порушення метаболізму білків та жирів. Порушення водно-електролітного балансу.

Тема 9. Патологічна фізіологія тканинного росту. Гіпертрофія. Атрофія. Дистрофія. Патологічна фізіологія тканинного росту. Пухлини. Патологічна фізіологія невідкладних станів.

Змістовий модуль 2. Патологічна фізіологія органів та систем

Тема 10. Патологічна фізіологія системи червоної крові

Тема 11. Патологічна фізіологія системи білої крові

Тема 12. Патологічна фізіологія системи зсідання крові

Тема 13. Патологічна фізіологія серця

Тема 14. Патологічна фізіологія судинної системи. Атеросклероз. Гіпертонічна хвороба

Тема 15. Патологічна фізіологія органів травлення

Тема 16. Патологічна фізіологія печінки та жовчовивідної системи

Тема 17. Патофізіологія дихальної системи

Тема 18. Патофізіологія нирок та сечовидільної системи

Тема 19. Патологічна фізіологія ендокринної системи

Тема 20. Патологічна фізіологія нервової системи

Семестровий контроль модуля: «Загальна патологічна фізіологія. Патофізіологія органів та систем»

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуативних задач (медичні ситуації).

Контроль змістових модулів: усне опитування, складання тестових завдань.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) змістового модулю 1, за контроль змістового модулю 1 (для контролю змістового модулю 2).

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, наявність мінімальної кількості балів за контролі змістових модулів, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «незараховано») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Змістовий модуль 1 1. Оцінювання тем 1-9: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, виконання практичного завдання або вирішення ситуативних задач). 2. Контроль змістового модуля 1: теоретичні питання та складання тестових завдань.	50
Змістовий модуль 2 1. Оцінювання тем 10-18: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, виконання практичного завдання або вирішення ситуативних задач). 2. Контроль змістового модуля 2: теоретичні питання та складання тестових завдань.	50
Семестровий контроль з модуля 1 ($\Sigma 3M1+3M2$)	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак

академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad.zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Патологічна фізіологія. Лекції. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальностей «226 Фармація, промислова фармація», «224 Технології медичної діагностики та лікування», «227 Фізична терапія, ерготерапія» / Н. М. Кононенко, В. А. Рибак, В. В. Чікіткіна, С. І. Миронченко, І. І. Шевцов, М. О. Остапець.– Х. : НФаУ, 2021. – 460 с. / – Х.: НФаУ, 2021.– 460 с. 2. Патологічна фізіологія /М. С. Регеда, А. І. Березнякова, Н. М. Кононенко та ін. / – Львів, 2015. – 490 с. 3. Практикум з патологічної фізіології для лекційних,практичних занять та позааудиторної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» освітньої програми «Фармація для іноземних студентів» / Н. М. Кононенко, М. О. Остапець, В. А. Рибак, В. В. Чікіткіна, С. І. Миронченко, І. І. Шевцов. – Х.: НФаУ, 2022. – 135 с. 4. Pathological Physiology: Manual for students of higher schools / S. I. Kryzhna, N. M. Kononenko, T. I. Tyupka, I. U. Tischenko, I. I. Shevtsov, V. A. Volkovoy, V. V. Hnatiuk. – Kharkiv : NUPh : Golden Pages, 2012. – 200 p. 5. Посібник до практичних занять з патофізіології: навч. посібник для студ. ВНЗ / А. І. Березнякова, Н. М. Кононенко, С. І. Крижна та ін. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2006. – 384 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Атаман О.В. Патофізіологія: в 2 т. Т 1. Загальна патологія: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 592 с. 2. Основи патофізіології за Робінсом у 2 х томах. Умар В.,Астер Д К., Аббас А. – Вид-во «Медицина». – 2020. – 532 с. 3. Патофізіологія : підручник (ВНЗ III-IV р.а.) / М. Н. Зайко,Ю. В. Биць, М. В. Кришталь та ін.. : за ред. Зайко М. Н., Биця М. В., Кришталь М. В. // Веукр. спеціал. вид. «Медицина». – 6-е вид., переробл. і доповн. – 2017. – 736с. 4. General and clinical pathophysiology: Підручник / за заг. ред. А.

	В. Кубишкіна та А. І. Гоженка. – 2-ге вид. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 656 с. 5. Pathophysiology = Патофізіологія : Підручник / Н. К. Сімеонова; за ред. В. А. Міхньова. – 2-е вид., випр.–К. : Медицина, 2015. – 544 с.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1. Сайт кафедри патологічної фізіології НФаУ: http://pat.nuph.edu.ua/ 2. Бібліотека НФаУ: library@nuph.edu.ua 3. Сайт дистанційного навчання: http://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/index.php?categoryid=74 4. Медична література: http://www.booksmed.com 5. Медичний портал – медична література: http://kingmed.info/media/book
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=49#section-0

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: ноутбук, телевізор, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням MS Windows 10 Professional Academic OLP MS Office standard 2019 Academic OLP для тестування, пристрій мультимедійний, екран, муляжі внутрішніх органів (норма, патологія), таблиці.